

Bevermonitoring Tongelreep 2025-2026.

Monitoring Bevers op Visvijvers Valkenswaard en Tongelreep, gebieden van Brabants Landschap, Staatsbosbeheer en Waterschap de Dommel.

Jacques van Kessel
Febr. 2026

Fotografie kaft: Evert Houniet (Bever).

Jacques van Kessel (Tongelreep Achtereind).

Fotografie binnenwerk: Evert Houniet (Bever en Das),
Wim Deebe (Bever), Jacques van Kessel (overige).

Bever.

Foto: Evert Houniet.

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming, noch mag het zonder schriftelijke toestemming worden gebruikt voor commerciële toepassingen en/of voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUD

Inleiding	3
Werkwijze	4
Resultaten	9
Beverholen Visvijvers Valkenswaard, VDL en de Hurken	12
Kolonisatie bevers Visvijvers Valkenswaard	22
Golfbaan VDL en de Hurken	29
Waterbekkens Waterschap de Dommel – Laagveld SBB	33
Mollenveldjes Bruggerhuizen SBB en Waterschap de Dommel	36
Congobos en Patersgronden SBB en Waterschap de Dommel	37
Knaagsporen houtsoorten	40
Beverterritoria	41
Knelpunten	43
Onderzoekers beversporen 2016-2025	44
Literatuur	46
Bijlage 1. Overige fauna	48

Inleiding.

In dit verslag de resultaten van monitoring Bevers in de tweede helft van 2025 en het begin van 2026 langs de Tongelreep tussen de Belgische grens en Aalst – Waalre. In de periode 2015 – 2026 hebben wij veel aandacht besteed aan beversporen, beverdammen en burchten in het beekdal van de Tongelreep ter hoogte van de Valkenswaardse Visvijvers en eigendom van Brabants Landschap. Daarnaast is er ook aandacht voor andere delen van de Tongelreep ten zuiden en ten oosten van de Drie Bruggen Zeelberg, met eigendommen van Staatsbosbeheer, Waterschap de Dommel en gemeente Valkenswaard. Inmiddels zijn er vrij veel Bevers in het beekdal van de Tongelreep actief en dat geeft soms problemen. Met name vanwege beverholen kunnen dijk doorbraken ontstaan, deze worden besproken in het hoofdstuk knelpunten.

Op een andere locaties worden ook nauwkeurig bever activiteiten bij gehouden in het stroomgebied van de Dommel door I.Dekker, J.Schutjes en Y.Werson (2024). Inge Dekker werkt momenteel ook nog aan een promotie onderzoek aan de Universiteit Nijmegen: “Mensen en bevers als grenzen bouwers en brekers: een meer soorten etnografie aan rivieren de Dommel en Keersop”. Ook Britt van Zelst (Wageningen University and Research) doet momenteel een promotie onderzoek naar de sociale en ecologische effecten van bevers in door mens gemaakte landschappen als Nederland, en de vraag: hoe kunnen mensen en bevers op een duurzame manier samenleven in de toekomst? Dus twee belangrijke studie projecten waar aan wordt gewerkt, wij zijn erg benieuwd naar de resultaten? Bevers worden onder de Europese Habitatrichtlijn beschermd. Ook vanuit de Wet natuurbescherming worden Bevers beschermd evenals holen, burchten, dammen en de foerageergebieden.

Een woord van dank aan Bep Janssen, Wilma Meurs en Ellen van Beek voor hun medewerking aan tien jaar veldwerk. Dank aan Evert Houniet en Wim Deebe voor het beschikbaar stellen van de mooie foto's. Dank aan Bo van der Linde (Brabants Landschap), Nick Jeurissen (Brabants Landschap), Bas Schippers (Brabants Landschap), Fons van Houts (Brabants Landschap), Henk de Greef, Peter Klumpkens, Wim Deebe, Toos Deebe, familie Vas Nunes, Walter van de Pas, Geoffrey de Rooij (boswachter ecologie Staatsbosbeheer), Chris Sandkuijl (gemeente Valkenswaard afdeling Groen) en Mark Scheepens (ecoloog Waterschap de Dommel) voor de prettige samenwerking.

Werkwijze.

Het veldwerk bestaat uit het langs de Tongelreep rivieroever lopen. Niet alle delen van de Tongelreep zijn onderzocht, sommige delen zijn namelijk niet begaanbaar. Veel verse bever knaagsporen zijn op foto vastgelegd.

De volgende bever sporen zijn belangrijk:

- Knaagsporen op bomen en takken en kleine beverstokjes.
- Loopsporten en glijbanen.
- Beverholen, beverburchten en beverdammen.

Het gebied Tongelreep zuid (waterbekkens) en de Henk Munsters Visvijver is ook enkele keren bezocht, dit beekdalgebied ligt aan de zuidzijde van de Leenderweg bij de viskweekvijvers en laboratorium van de firma Alltech - Coppens en grenst aan de Leenderweg - Valkenhorst. Ook liggen hier enkele grote waterbekkens van het Waterschap de Dommel.

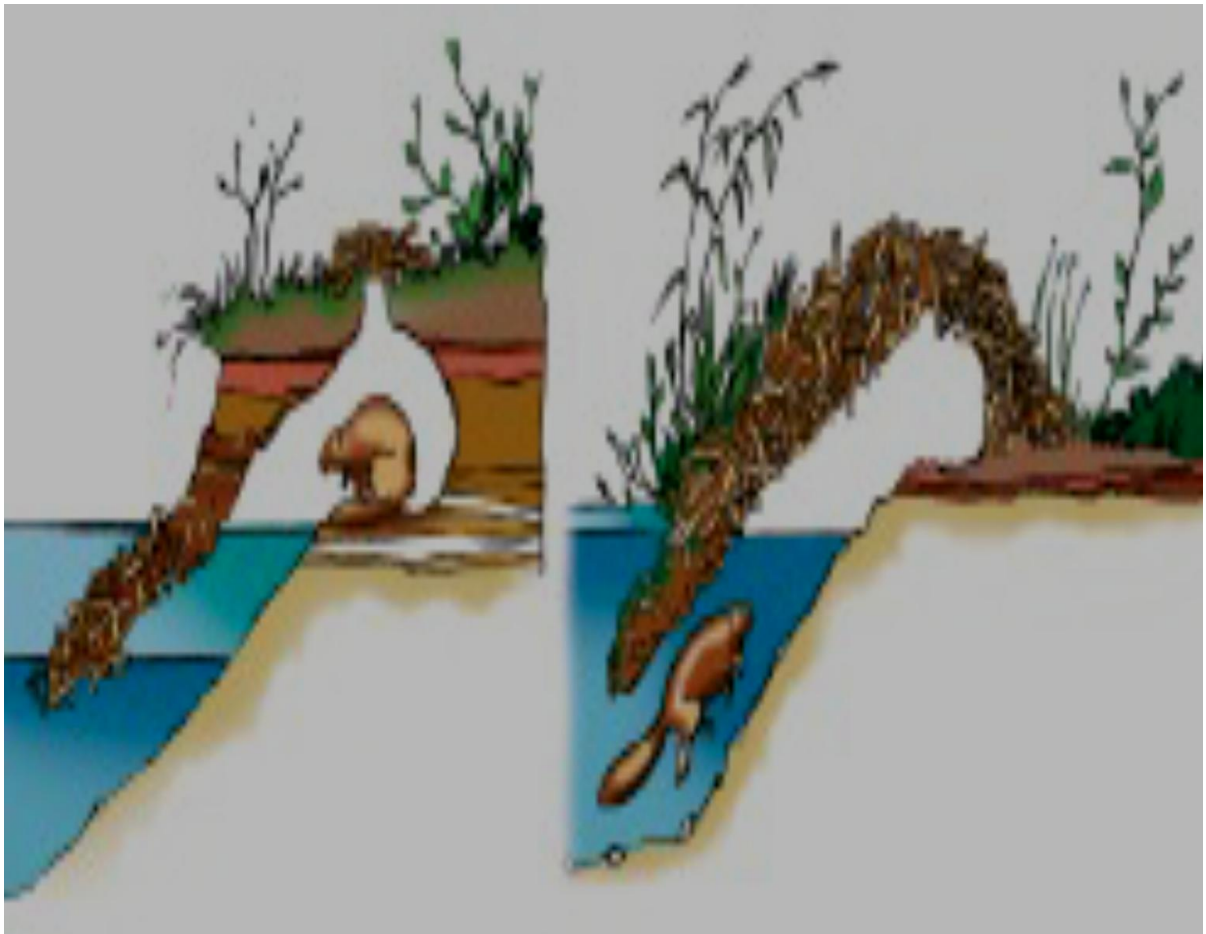
Voorbeeld van bever tandsporen op takjes.

Voorbeeld van houtspaanders met duidelijke bevertand sporen.

Bij de aanwezigheid van bevers langs beken zien we knaagsporen op wilgenhout en soms hier en daar omgevallen bomen, bomen waarvan de schors is afgeschild. Indien mogelijk bouwen bevers een nest in een ondergronds hol in de beekoever, soms zelfs onder een oude boom. Anders bouwen de bevers een burcht. Bevers bouwen minder snel een burcht dan de Canadese bever, burchten van onze bevers zijn ook minder groot.

Een schematische voorstelling van twee beverburchten met kamer boven de waterlijn. (Dienst Regeling Ministerie van Economische zaken, 2012. Soortenstandaard Bever).

Hierboven een doorsnede van het beverhol, de bever kan vanaf de Dommel, Tongelreep, Keersop of Groote Beerse onder water zwemmend, via een gegraven gang in het hol komen. Aan de bovenzijde bevindt zich ook een opening, dit beverhol kan in een later stadium nog worden uitgebouwd tot een beverburcht. Aan de bovenzijde wordt dan een berg takken neergelegd en deze worden later met modder dichtgesmeerd.

Voorbeeld van eenvoudige beverburcht van verzamelde takken hoogte 1,5 meter x 3 meter.

Voorbeeld van met modder dicht gesmeerde beverburcht 1,5 -2.0 meter x 5 meter.

Voorbeeld van een zware en hoge brede beverdam.

Voorbeeld van een boom met bever knaagsporen.

Resultaten.

De eerste beversporen in het beekdal op de Valkenswaardse Visvijvers zijn in 2015 gevonden door de bekende rietmaaier Henk de Greef. Daarna in 2016 is de bever monitoring door ons gestart. Vervolgens zijn vanaf 2022 ook sporen van bevers op de Visvijvers buiten het beekdal van de Tongelreep vastgesteld. In dit Natura 2000 gebied met historisch waardevolle cultuurelementen als de viskweek-vijvers zijn in de periode 2023-2026 de Bevers opnieuw toegenomen. In 2026 zijn hier 13 bever territoria vastgesteld.

Op de visvijvers Valkenswaard is sprake van een verdere kolonisatie van Bevers. We zien hier concentraties Bevers op 22 verschillende plaatsen bij en in de buurt van oude visvijvers. Dit is wel een reden om de dijken tussen de oude vijvers regelmatig te controleren op beschadigingen door nieuwe beverholen.

Het is mogelijk dat er nog steeds solitaire bevers vanuit België over de Tongelreep en de Bronzensloot naar het noorden trekken.

In 2026 zijn meerde nieuwe beverburchten gevonden. Ook het aantal conflicten met Bevers in dijken is de afgelopen jaar weer toegenomen. De verwachting is dat komende jaren er ook territorium conflicten zullen ontstaan tussen bevers onderling.

Ontwikkeling aantallen territoria Visvijvers Valkenswaard

2015	1
2017	2
2018	3-4
2022	4-5
2025-2026	13

De afstanden tussen de beverburchten – beverterritoria zijn in het zuidelijk beekdal met minder bomen langs de Tongelreep zo'n 1200 meter, soms 450 meter. Maar in het meer beboste beekdal met veel voedsel, met de oude visvijvers zijn de afstanden slechts 300 - 450 meter.

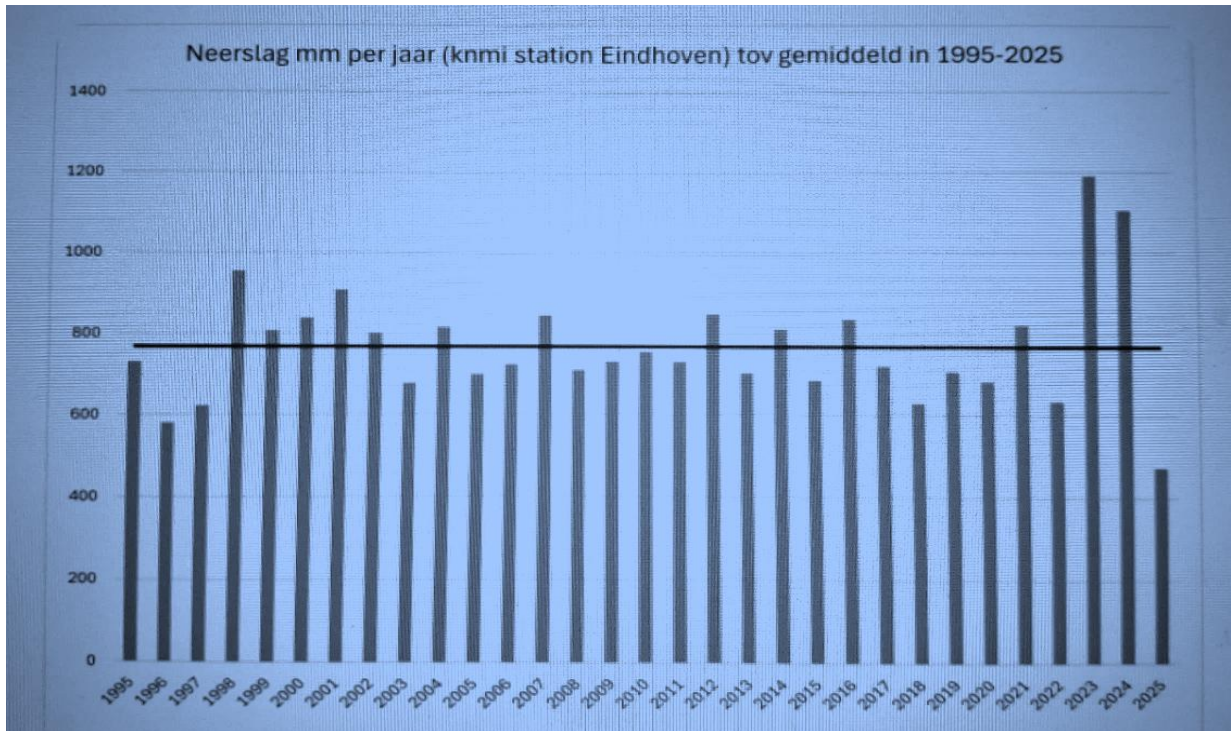

Etende bever.

Foto: Evert Houniet

In de beekdalen van de Dommel, Tongelreep en Keersop is de afgelopen 10 jaar ook gekeken naar beversporen op bomen en struiken. Hieruit blijkt dat er sprake is van een grote variatie aan voedselbomen (n=5372), de belangrijkste zijn Wilg spec. (3944), Canada populier (340), Zwarte els (298), Zomereik (246), Zachte berk (197). Maar ook werden sporen gevonden op Grove den, Lijsterbes, Inlandse vogelkers, Ratelpopulier, Fijnspar, Beuk, Conifeer spec., Meidoorn, Larix spec. en zelfs Acasia.

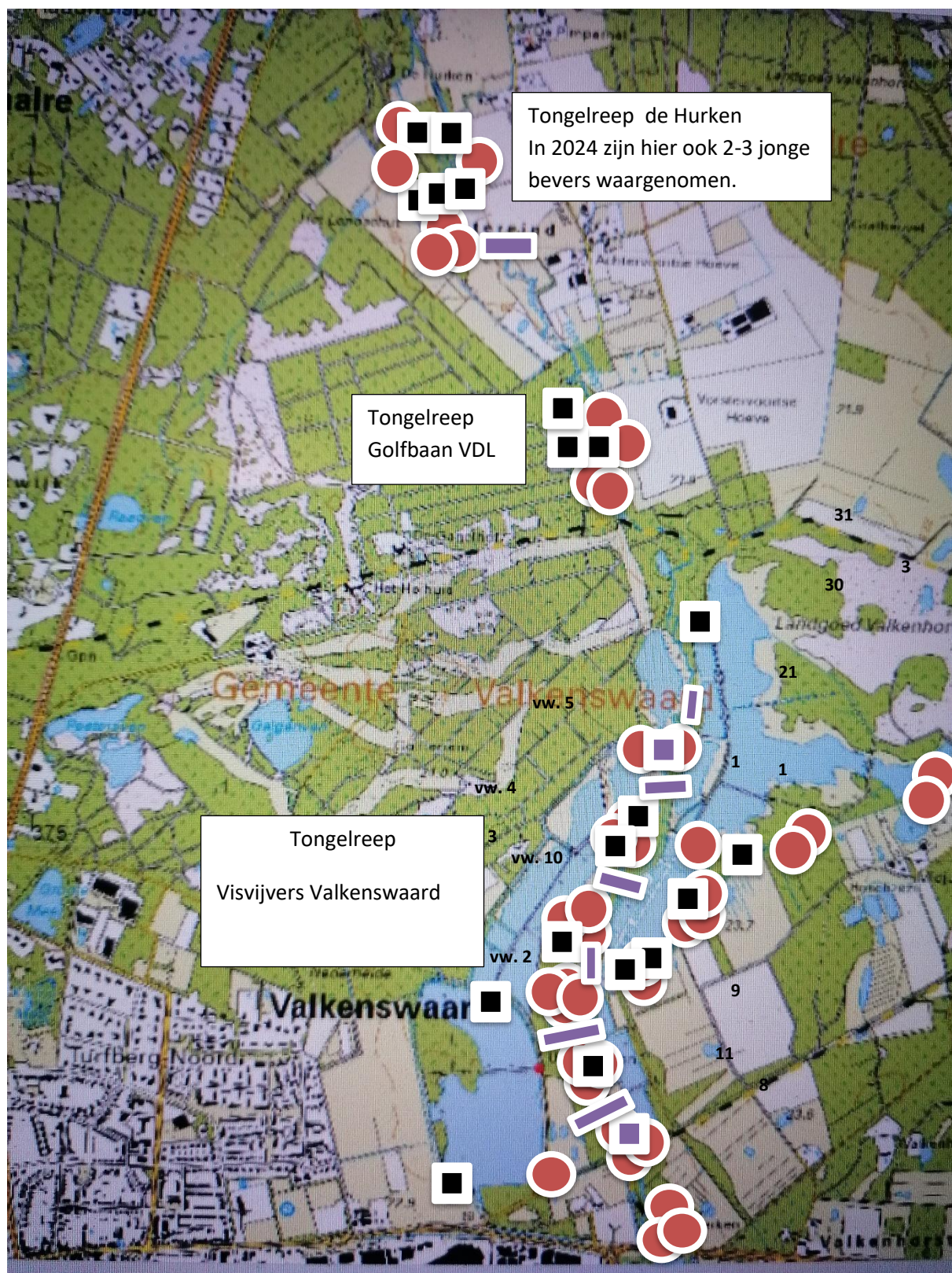
In onderstaande grafiek overzicht neerslag 1995 – 2025. Hieruit blijkt dat we in de Kempen momenteel nog steeds te lage grondwaterstanden hebben. Hierdoor zullen bevers eerder werken aan beverdammen om de waterstanden te verhogen. Op de Visvijvers Valkenswaard zuid en bij de Keersop Heike zijn de waterstanden wel zeer hoog dankzij aanleg van meerdere beverdammen in deze beken.

Bever.

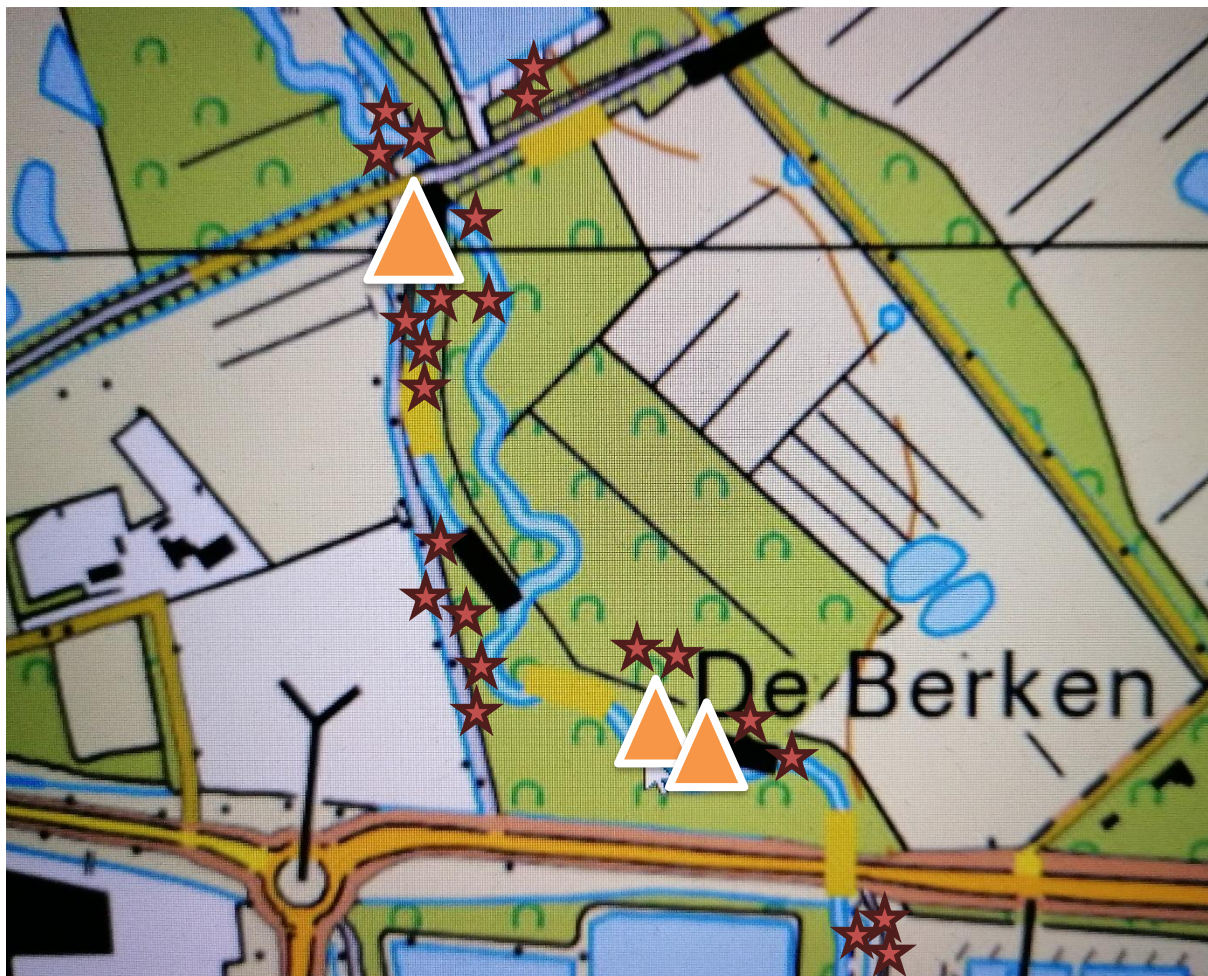
Foto: Evert Houniet.

Beverholen Golfbaan VDL, de Hurken en Visvijvers Valkenswaard.

= Beversporen.
 = Beverhol.
 = Beverhol vervallen.
 = Beverdam.

Beversporen Visvijvers Valkenswaard.

★ = Beversporen 2025-2026.

▲ = Beverburcht 2026.

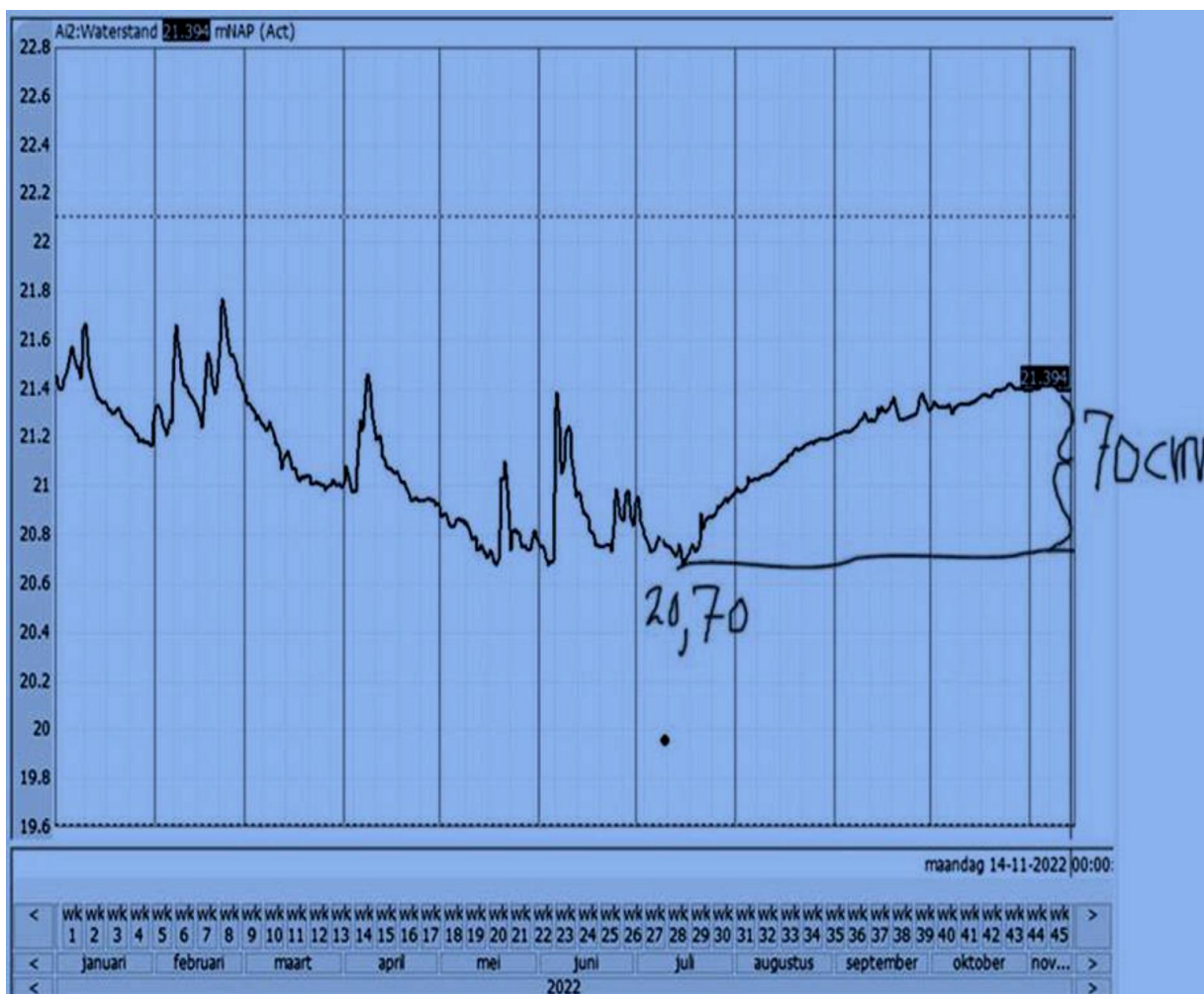

Bever.

Foto: Evert Houniet.

Waterstand metingen Tongelreep door Waterschap de Dommel.

Op onderstaande grafiek een overzicht van de waterstanden bij brug over de Tongelreep van 1 januari 2022 t/m 14 november 2022, Visvijvers Valkenswaard zuid-west. De waterstandsverhoging van 70 cm. deze wordt deels veroorzaakt door een beverdam in de Tongelreep ter hoogte van de Valkenswaardse Visvijvers.

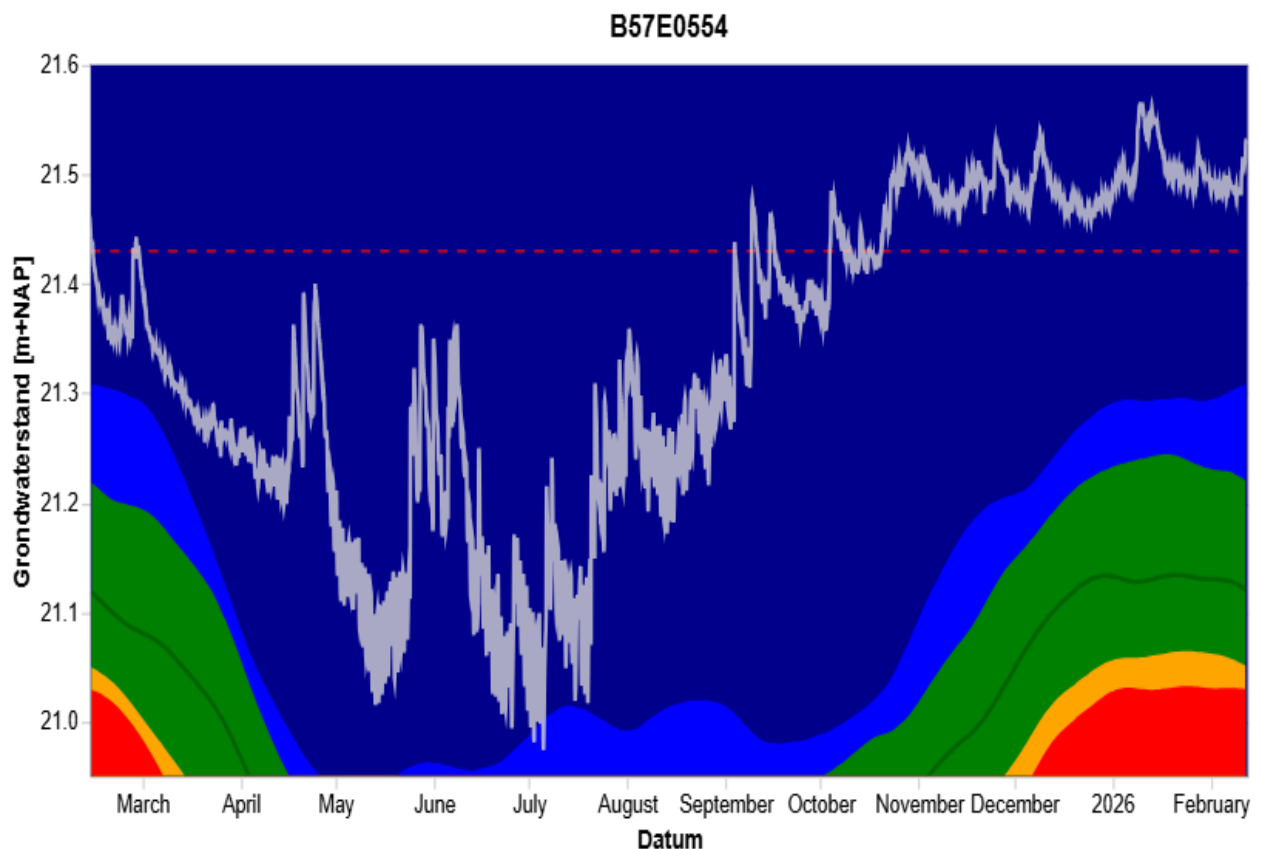

Bron: Meetgegevens Waterschap de Dommel.

Uit deze grafiek blijkt ook dat bevers in juli 2022 zijn gestart met de beverdam in de Tongelreep en dat deze dam in de loop van november 2022 zorgde voor een verval van 70 cm. Dit niveau is niet erg afwijkend en niet problematisch. Volgens deze grafiek is de huidige waterstand namelijk hetzelfde als waterstanden in de Tongelreep in januari en februari 2022.

Waterstanden bij de brug over Tongelreep zuid - oude spoorlijn 2025-2026.

Status: erg nat voor de tijd van het jaar. Hier ligt het beekdal van de Tongelreep, op onderstaande grafiek is heel goed te zien dat de grondwaterstanden vanaf maart 2025 tot februari 2026, dat die grondwaterstand nog steeds zeer hoog is. Dit is te danken aan bevers die in dit gebied enkele dammen in de beek hebben aangelegd waardoor de waterstanden uitzonderlijk hoog blijven. Dit is een prachtig voorbeeld van gratis waterbeheer en vernatting van een natuurgebied.

Bron: Waterstand metingen Waterschap de Dommel.

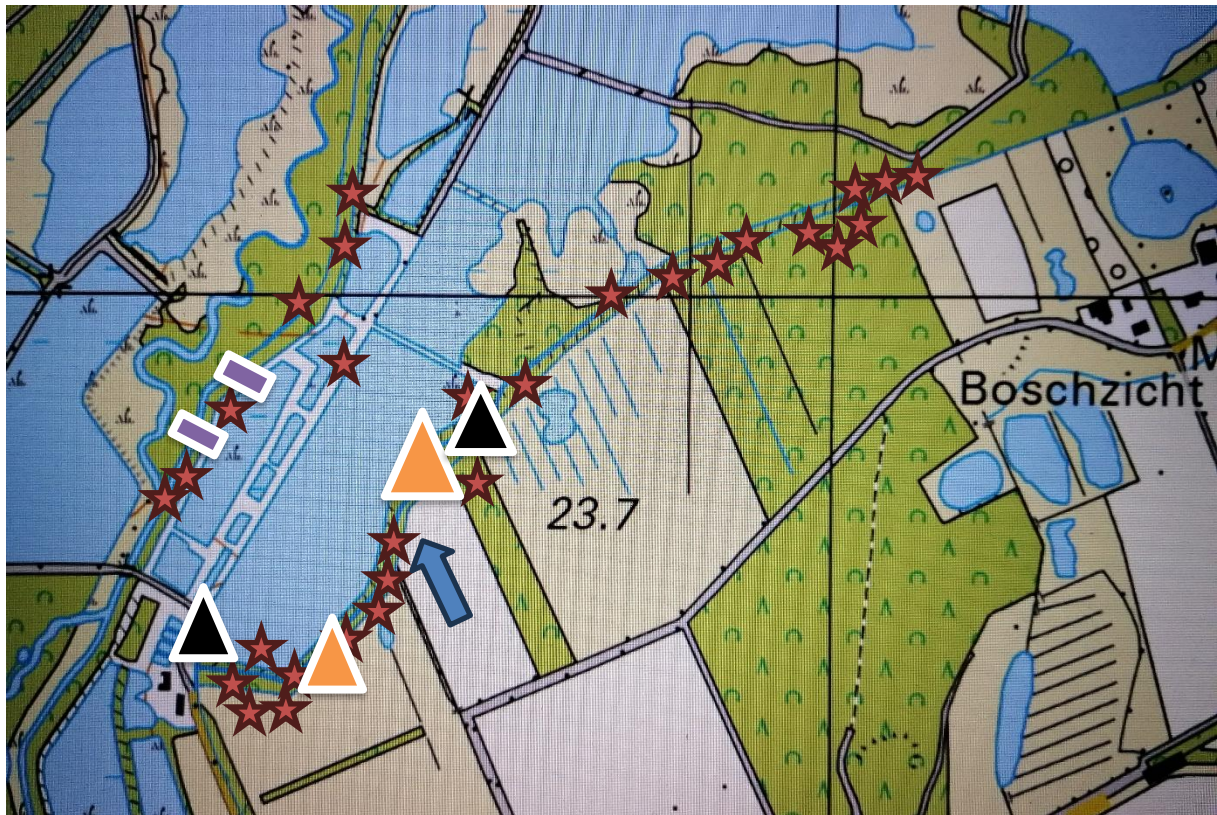

Beversporen Visvijvers Valkenswaard.

- ★ = Beversporen 2025-2026.
- ▲ = Beverburcht 2025 en 2026.
- = Beverhol 2026.
- ▲ = Beverburcht niet meer in gebruik.
- ▬ = Beverdam 2026.

Beversporen Visvijvers Valkenswaard.

★ = Beversporen 2024-2025.

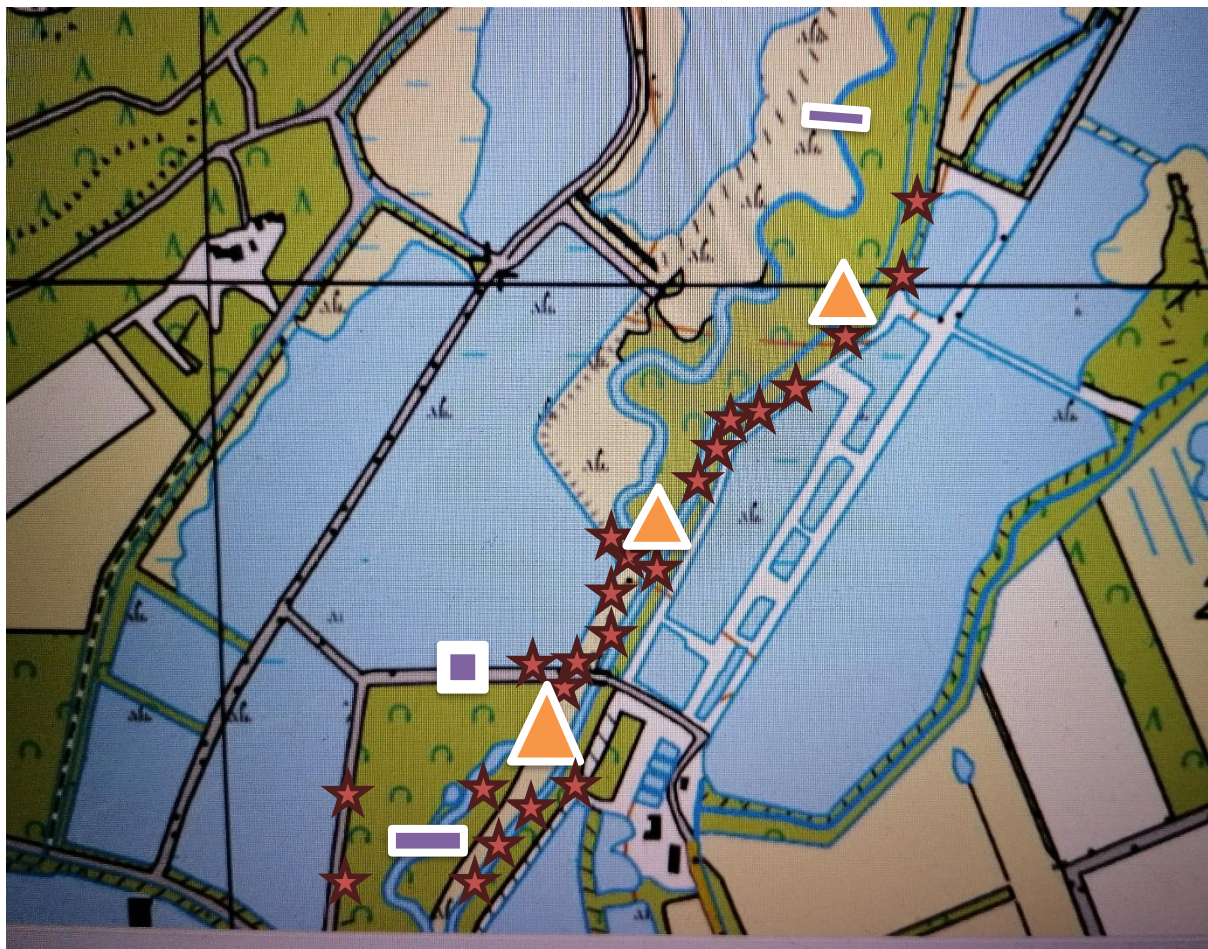
▲ = Beverburcht op dijk 2025-2026 kolonisatie Vijver 1.

▲ = Beverburcht niet meer in gebruik.

■ = Beverdam.

Bij de pijl zijn enkele beverholen op de smalle dijk dichtgemaakt. Dat was tussen Vijver 1 en de Bronzensloot, die zorgt voor aanvoer van water vanuit de Tongelreep Drie Bruggen. Een burcht rechts is verwijderd nadat daar ook een belangrijke smalle vijverdam was doorgebroken in februari 2025. ←

Beversporen Visvijvers Valkenswaard.

★ = Beversporen 2025-2026.

▲ = Beverburcht 2026.

■ = Beverhol 2026.

▬ = Beverdam 2026.

Beversporen Visvijvers Valkenswaard.

★ = Beversporen 2025-2026.

▲ = Beverburcht 2026.

▬ = Beverdam.

Foto: Wim Deeben.

Donker type bever.

Foto: Wim Deeben.

Beversporen Greveschutven en Tussenvijver.

★ = Beversporen 2025 - 2026.

△ = Beverburcht 2025 - 2026.

Kolonisatie Visvijvers Valkenswaard.

In het Natura 2000 gebied de Valkenswaardse Visvijvers – Valkenhorst is sinds 2022 sprake van een bever kolonisatie. Een verplaatsing van Bevers vanuit het beekdal de Tongelreep naar een 12 tal visvijvers. In de zomer 2025 hebben we opnieuw gezien dat met name bij Vijver 1 er veel activiteiten zijn. In juni is aan de rand van deze vijver 1. een lage beverburcht ontdekt. De dijk is eind juni door ons gecontroleerd, er waren nog meerdere diepe gevaarlijke gaten, resten van oude beverholen. Deze gaten zijn in door Brabants Landschap gedicht. Inmiddels zijn er eind 2025 en begin 2026 beversporen en glijbanen gevonden in maar liefst 22 verschillende vijvers op Valkenhorst.

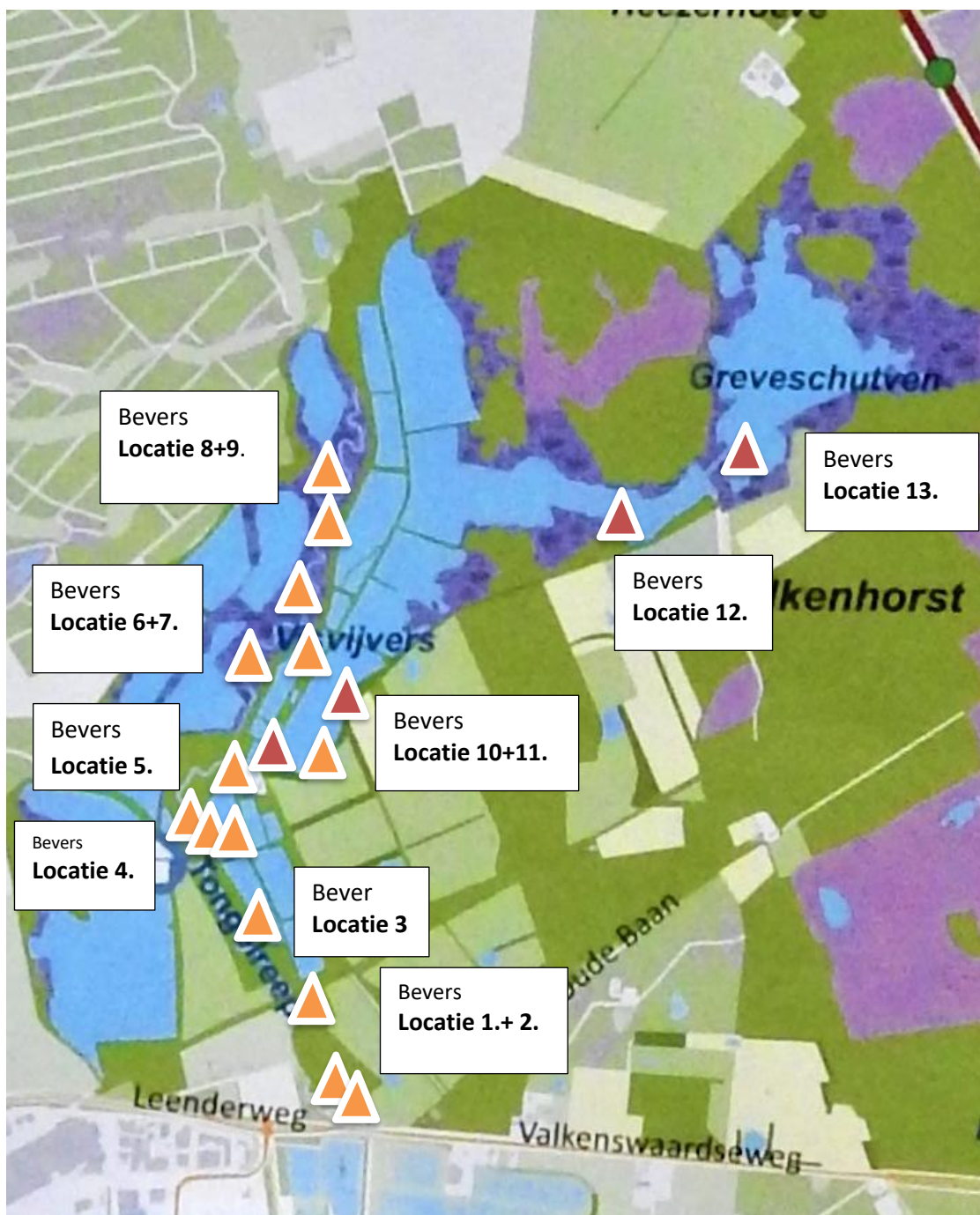

Jonge Bevers augustus 2026.

Foto's: Jacques van Kessel.

Overzicht Bever burchten Visvijvers Valkenswaard.

= Beverburcht langs een beek (9).

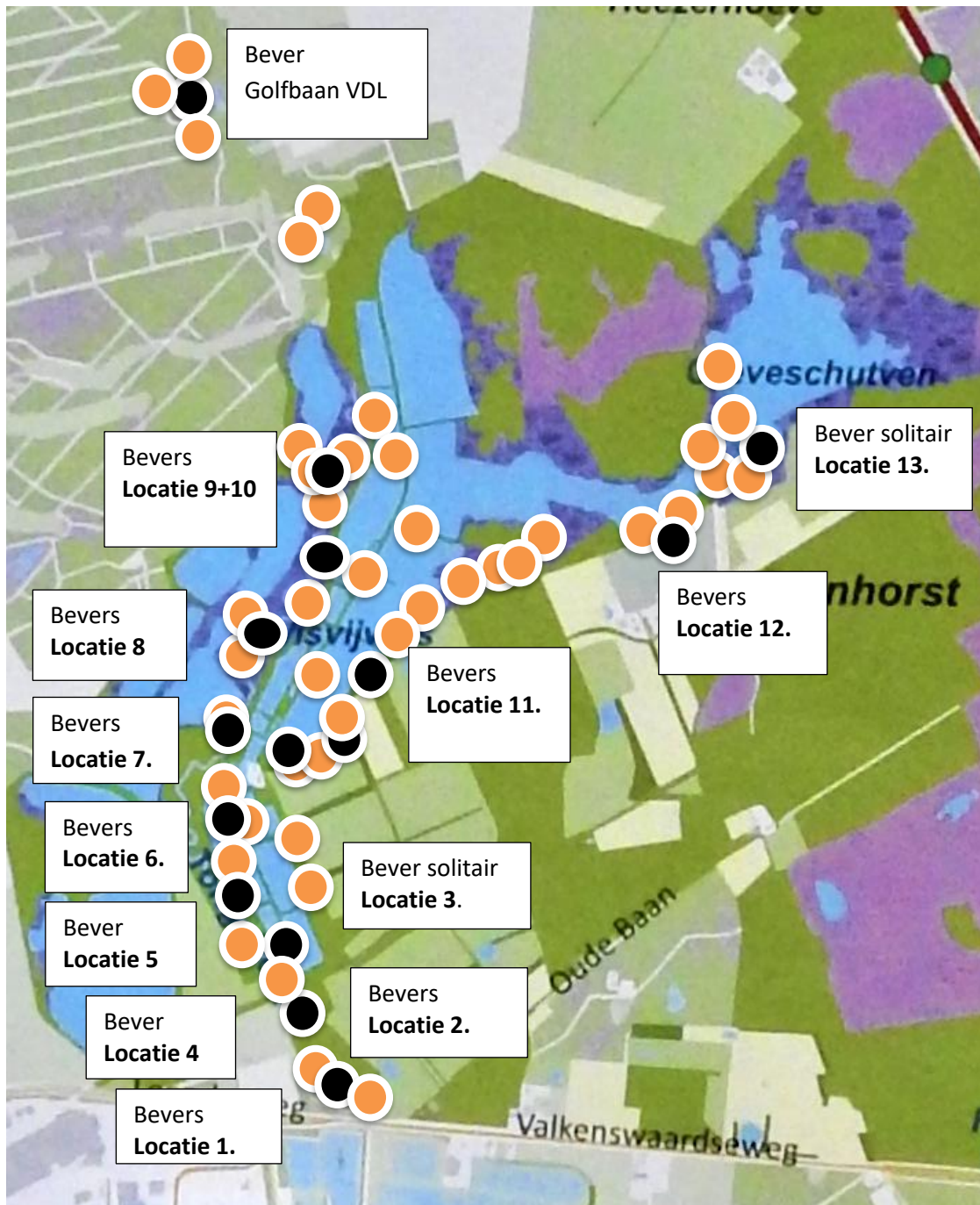
= Beverburcht langs een visvijver (5)

= Twee beverburchten voor één familie langs een beek (3).

Kolonisatie bevers Visvijvers Valkenswaard.

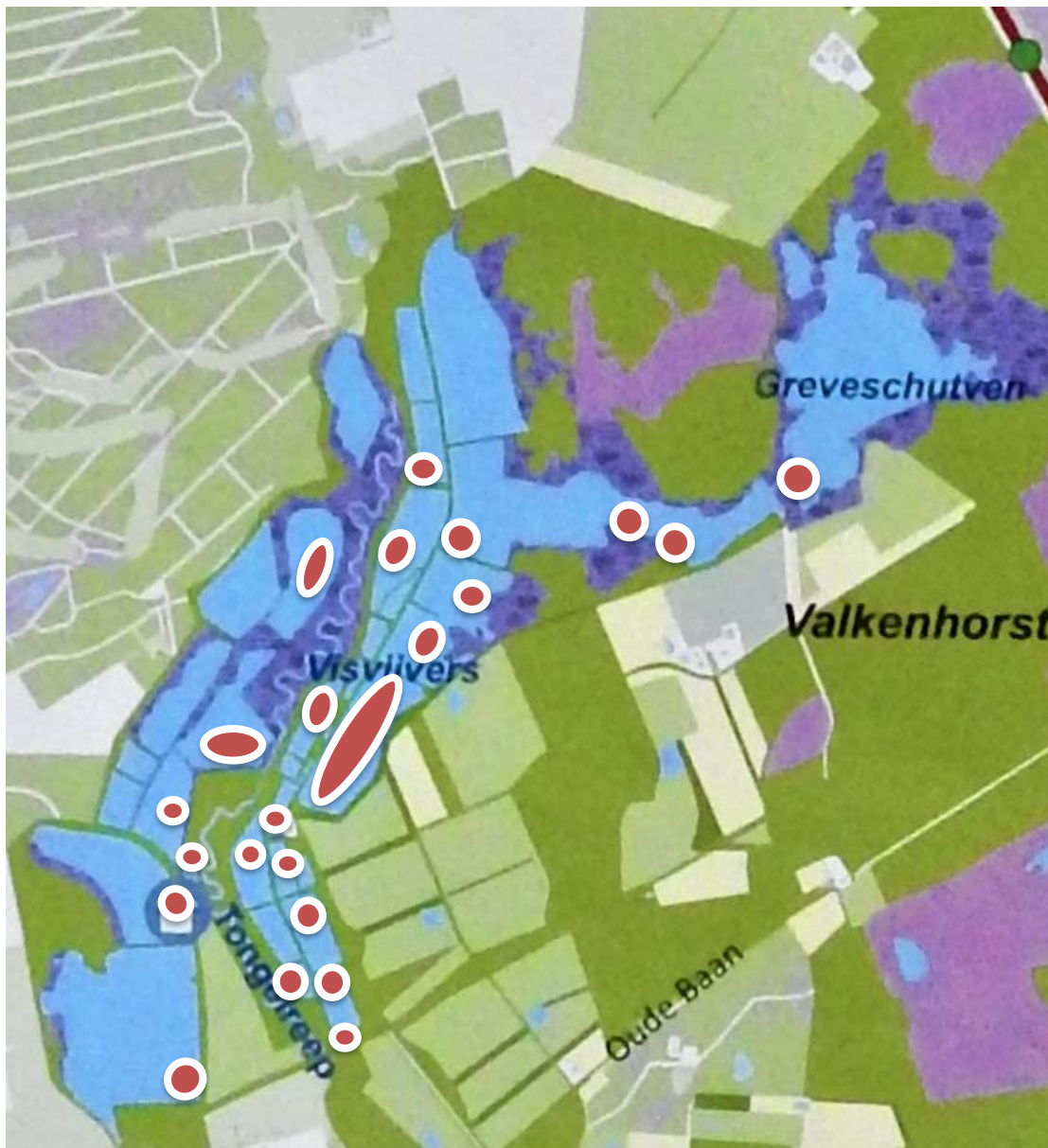
Er is momenteel al sprake van een kolonisatie van beverfamilies op Valkenswaardse Visvijvers Valkenhorst in 2025-2026. In dit gebied zijn 10 locaties met Bevers in het beekdal en daarbuiten, en een ten noorden ervan vastgesteld.

- = Concentratie beversporen 2025 – 2026.
- = Bever territorium 2026.

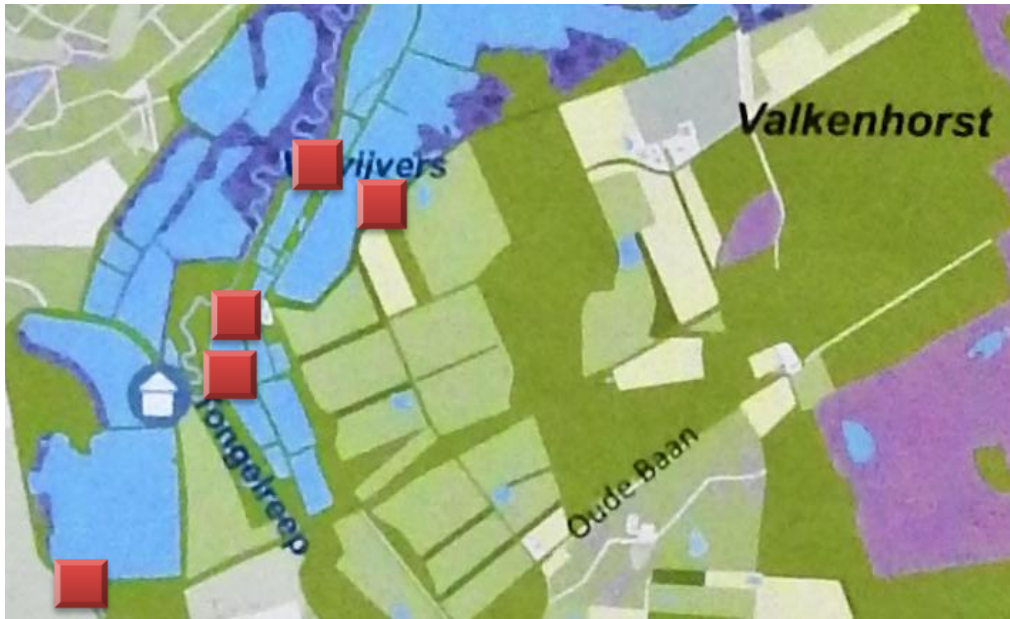
Kolonisatie bevers Visvijvers Valkenswaard.

Op 22 vijvers zijn duidelijke bever wissels vastgesteld eind 2025 - begin 2026.
Dit zijn dus meerdere bevers die de visvijvers vooral ook gebruiken om
waterplanten en wilgenschors te eten.

 = Visvijver locaties (22) waar ook bevers fourageren (2025-2026).

Stuwbak probleem.

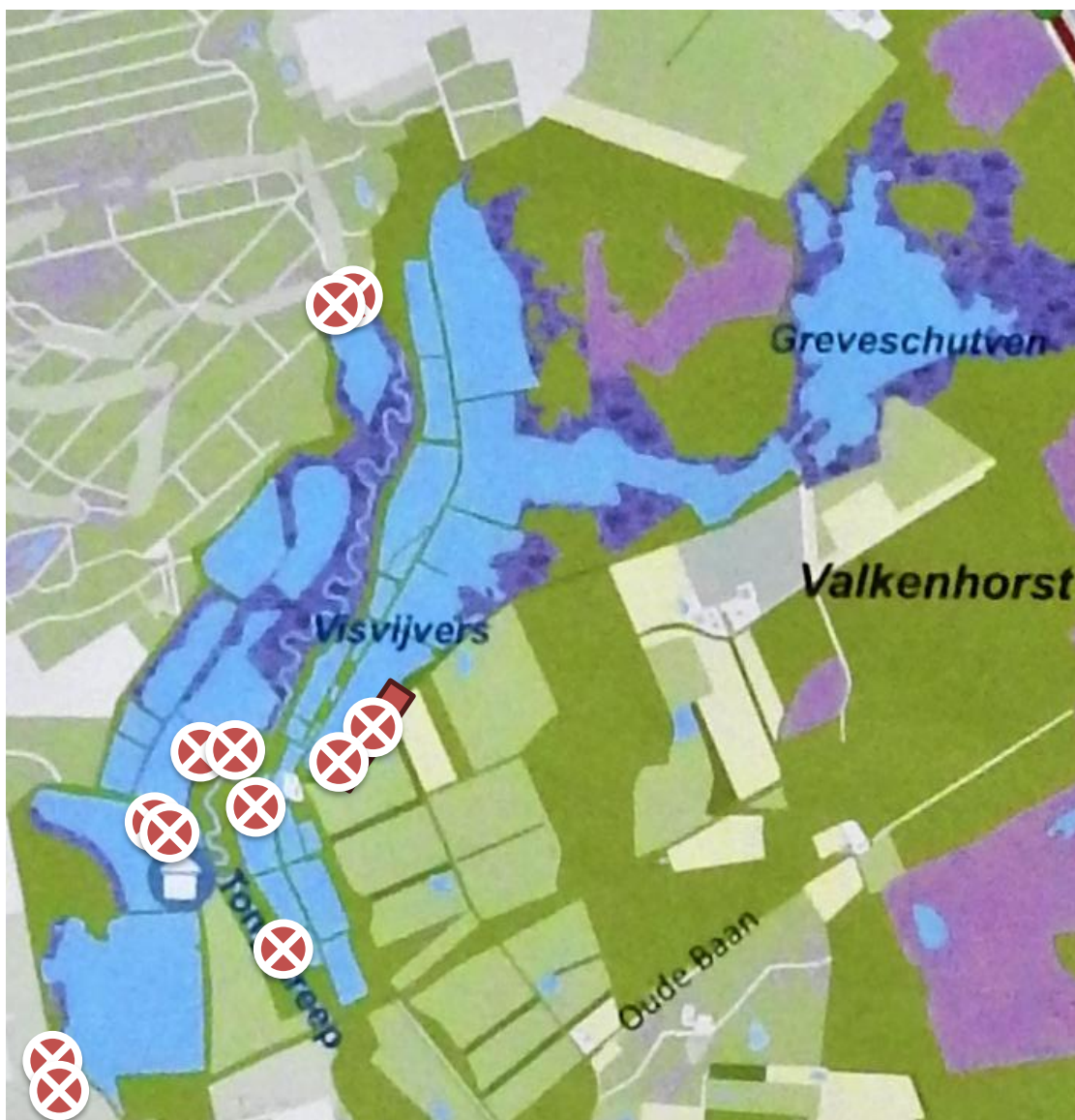
In de stuwbakken kunnen meerdere houten plankjes worden geplaatst om de waterstanden in vijvers te regelen. In mei 2024 en 2025 ontstaan er andere problemen. Bevers zijn al twee keer bezig geweest om twee stuwbakken vol te stoppen met takken zodat water stagneert, zie onderstaande foto met Brabants Landschap vrijwilliger Peter Klumpkens. Hierdoor ontstaan te hoge waterstanden in twee vijvers, met het gevaar dat dijken het kunnen begeven door de te hoge waterdruk. Inmiddels is het probleem hier opgelost.

Peter Klumpkens bezig met het zuiveren van een stuwbak en het verwijderen van takken.

Beschadigingen in dijken.

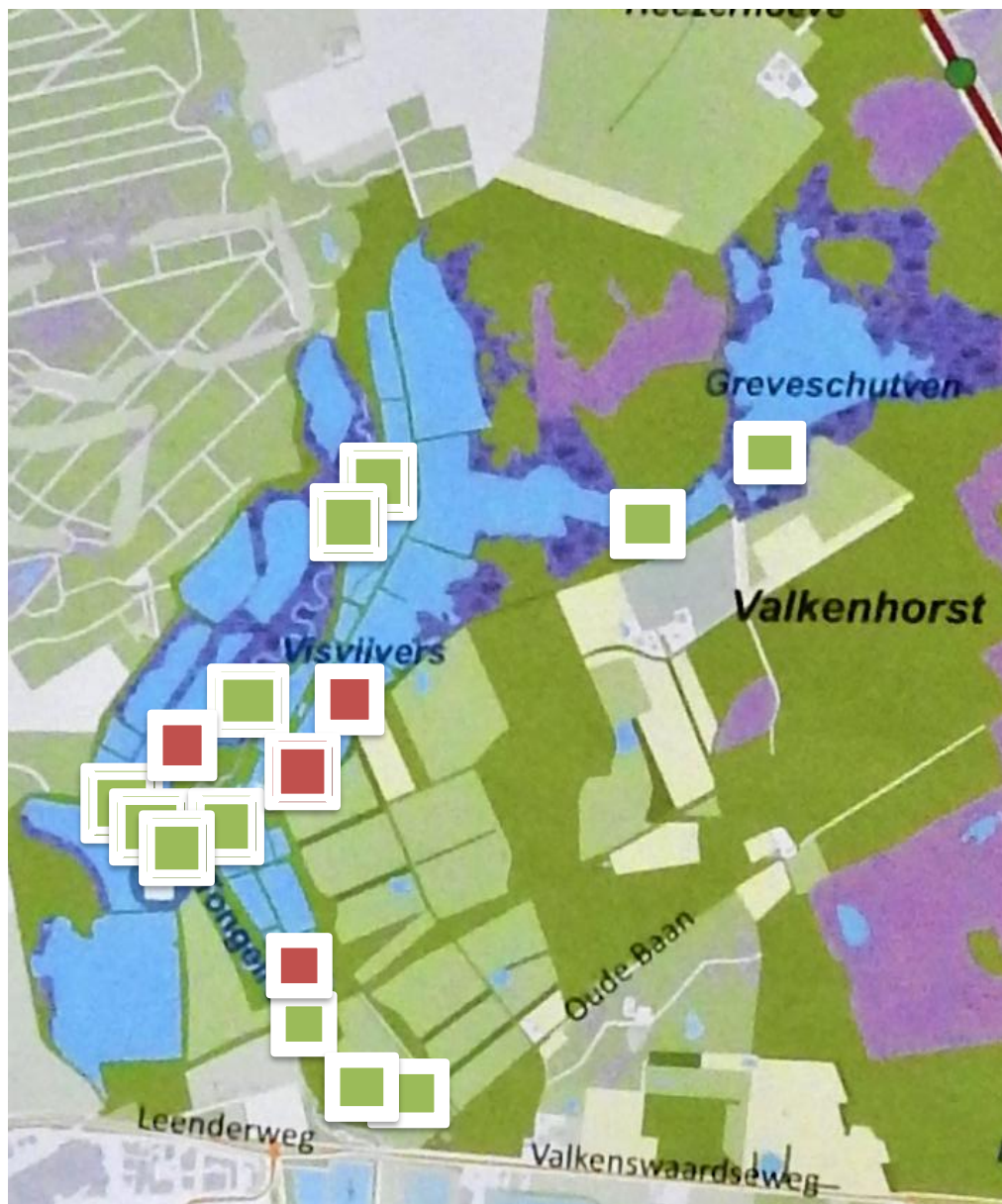
Afgelopen 10 jaren zijn op meerdere locaties beschadigingen ontstaan in oude vijver dijken door bevers. Het zijn met name beverholen die zorgen voor gangen en grote holten in dijken waardoor problemen ontstaan. Op enkele plaatsen moest een kraan zorgen voor dijken reparaties. Natuurmonumenten heeft in 2023 in het vijvercomplex Pastoorweijer met succes zware dikke gaas diep in de grond, langs een aantal dijken aangebracht. Hierdoor kunnen bevers vanaf het beekdal niet meer in deze kostbare dijken graven. Soms zijn beverholen, alleen op gevaarlijke locaties, opgevuld met zand.

 = Smalle dijk met 4 gevaarlijke beverholen en een dijkdoorbraak in 2025.

 = Ernstige dijk beschadigingen 2018-2026.

Beverburchten in het landschap, veilig of onveilig vanwege mogelijke dijk doorbraken en het leeglopen van visvijvers.

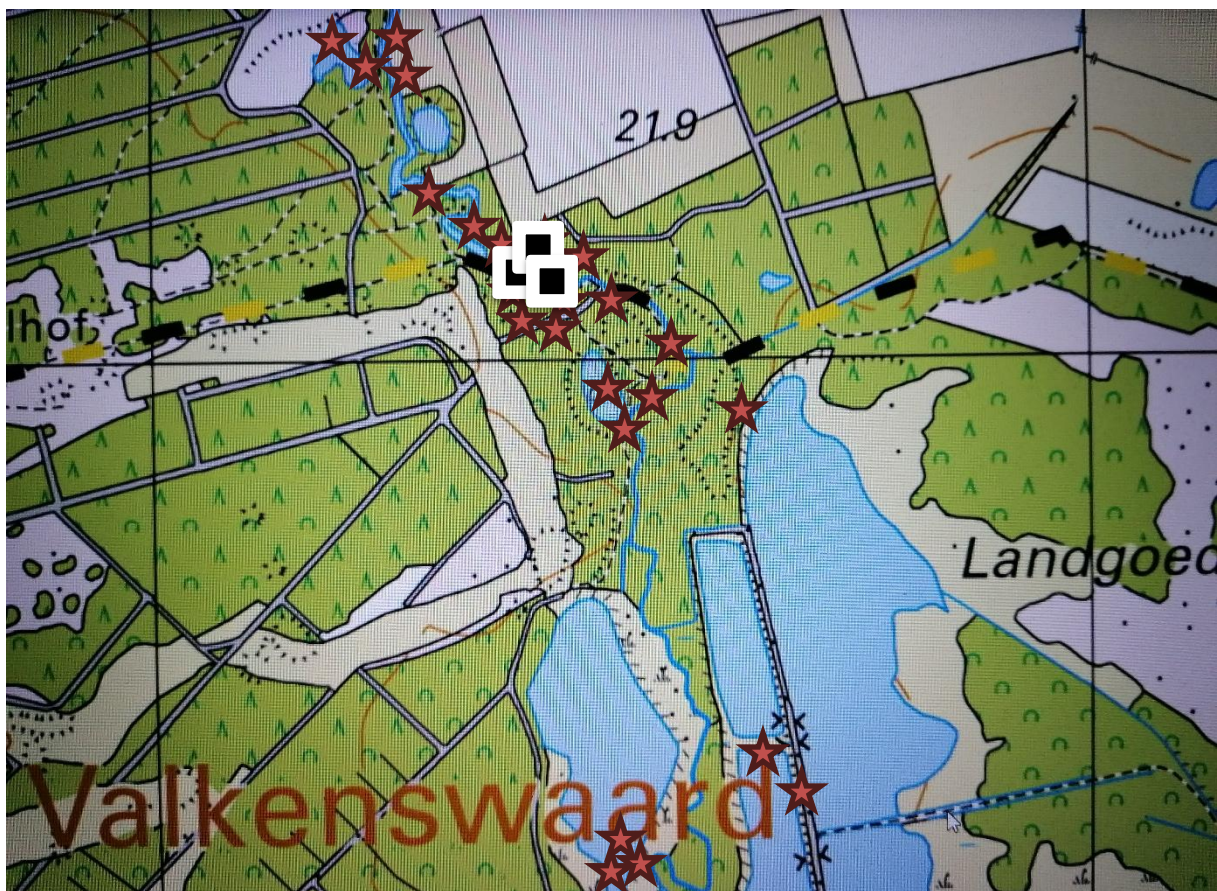
= Beverburcht (13) in 2025-2026 in een veilige omgeving.

= Beverburcht (3) in een onveilige omgeving. Vanwege dijk doorbraak, beverholen en een overstroming, daarom zijn deze burchten verwijderd.

Golfbaan VDL.

Naast deze beverlocatie in het VDL gebied is er nog een territorium op de Hurken zuid (Walter van de Pas), en landgoed de Hurken (familie Vas-Nunes) en een noordelijk bij de IJsbahn Eindhoven. Bij de Hurken ligt ook een zware beverdam, inmiddels heeft rivier de Tongelreep zich een loop gevormd rond die beverdam.

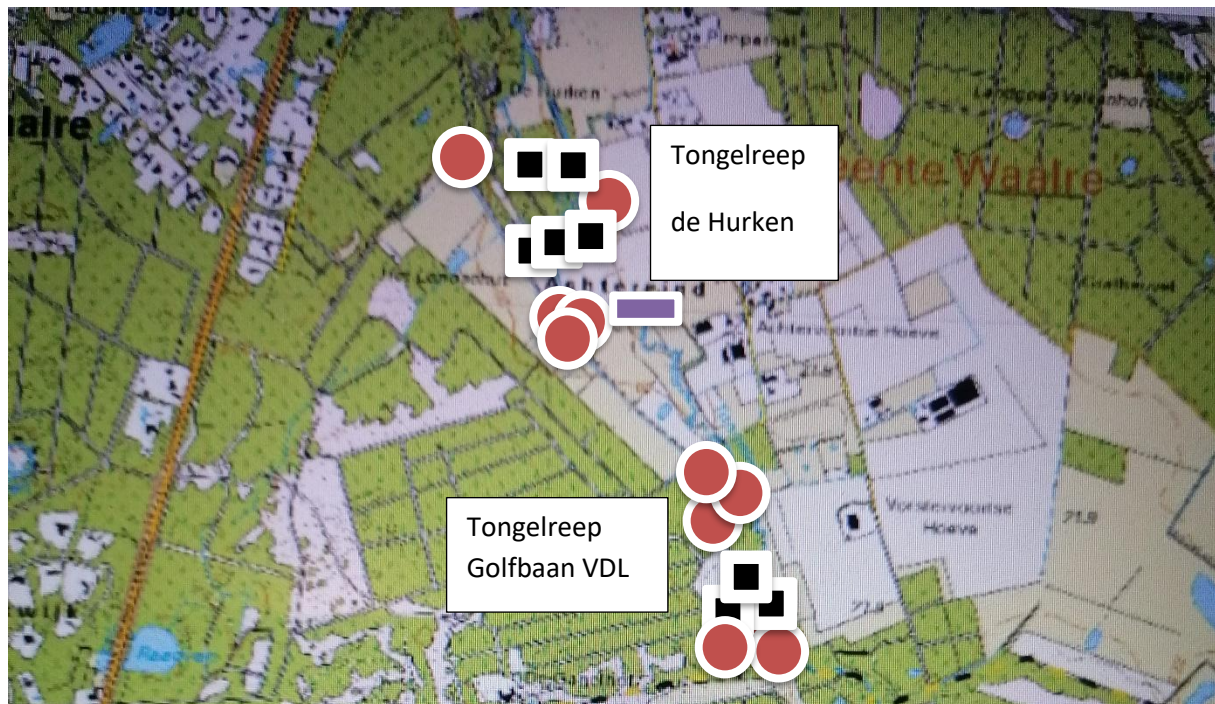
★ = Beversporen 2024-2025.

■ = Oude beverholen

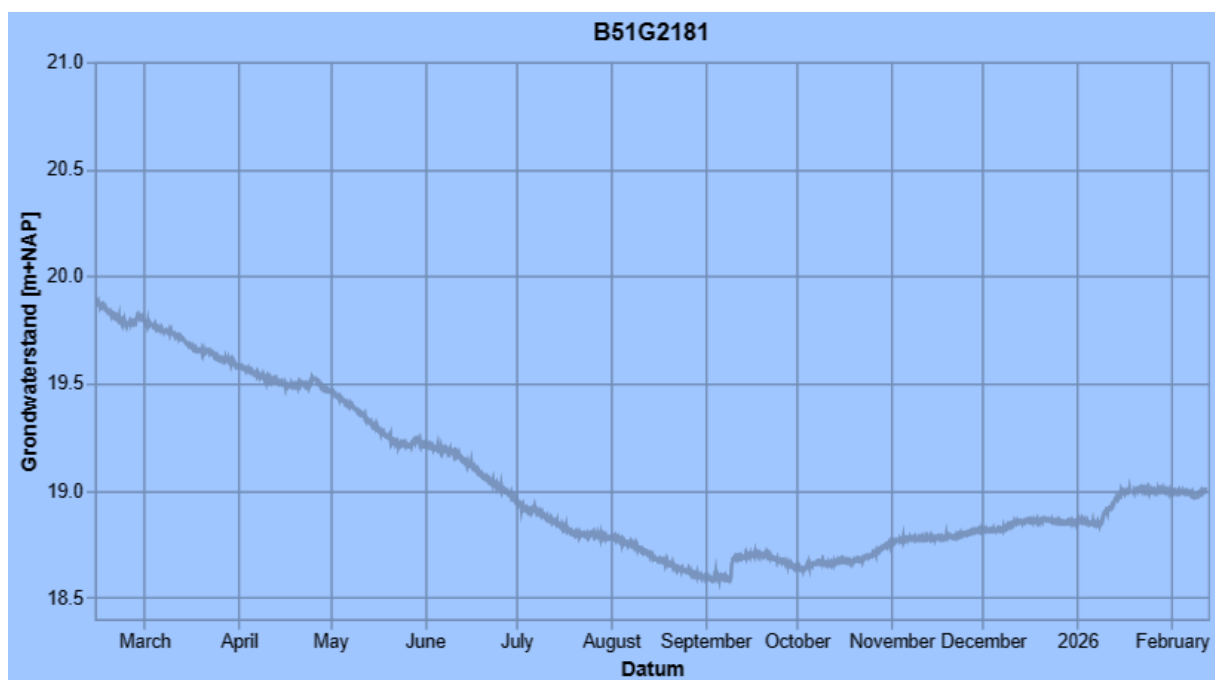
Tongelreep op Landgoed de Hurken.

De Hurken en Tongelreep Golfbaan VDL.

= Beversporen.
 = Beverhol.
 = Beverhol vervallen.
 = Beverdam.

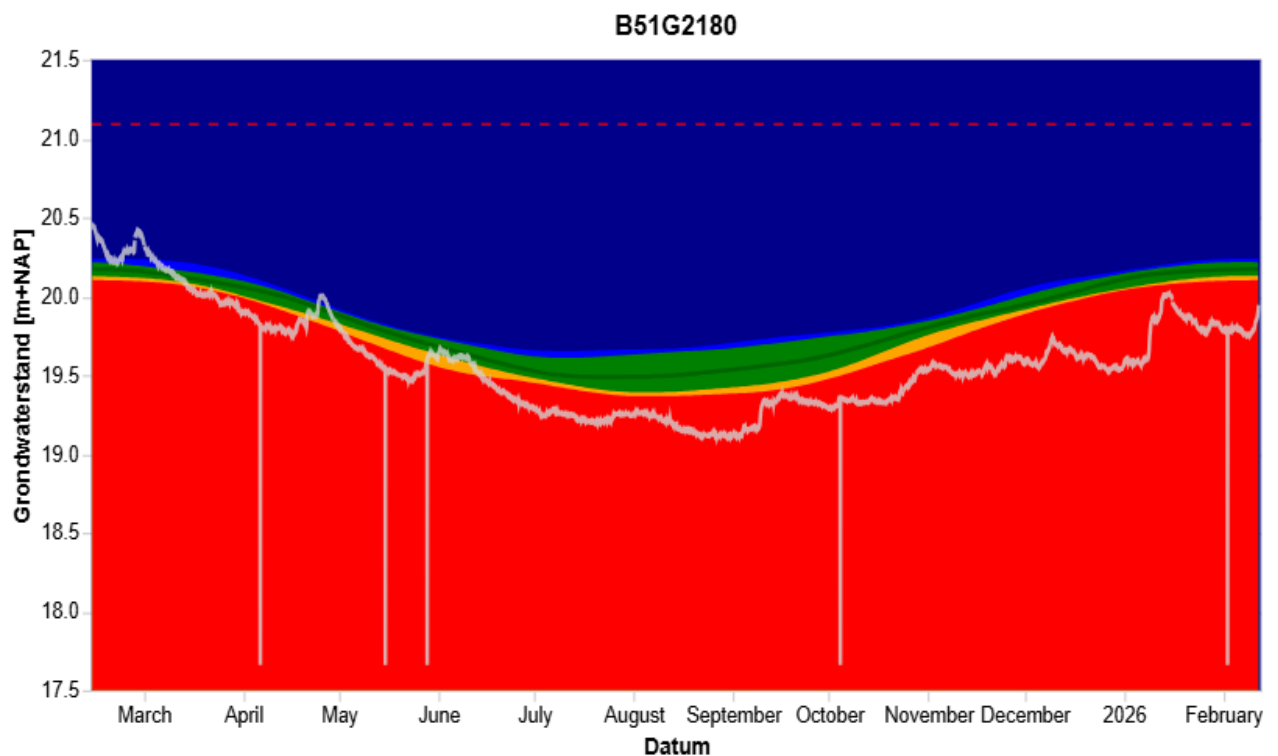
Locatie westkant landgoed de Hurken. Hier ligt het beekdal van de Tongelreep, op onderstaande grafiek is heel goed te zien dat de grondwaterstanden vanaf maart 2025 tot heden, dat die grondwaterstand op dit moment nog steeds veel te laag is.

(Bron: Waterstandmetingen Waterschap de Dommel).

Metingen Waterschap de Dommel, tussen de Hurken Tongelreep en houthandel fam. Teunissen.

Erg droog voor de tijd van het jaar. Hier ligt het beekdal van de Tongelreep. Op onderstaande grafiek is heel goed te zien dat de grondwaterstanden vanaf maart 2025 tot heden, dat die grondwaterstand veel te laag is.

Bron: Waterstand metingen Waterschap de Dommel.

Waterbekkens Waterschap de Dommel Laagveld SBB.

Beverssporen Leenderweg zuid 2025. In het Staatsbosbeheer gebied ter hoogte van het Laagveld in 2024 en 2025 slechts enkele beversporen gevonden langs de Bronzensloot. Waarschijnlijk sporen van slechts een Bever. Aan de noordzijde van de tongelreep zijn grote delen eigendom van de gemeente Valkenswaard. Meer noordelijk aan de westzijde van het retentiegebied Waterschap de Dommel en Amerikaanse Vis laboratorium Altec Coppens, daar zijn meer beversporen gevonden, ook hier waarschijnlijk van slecht een Bever.

★ = Sporen gevonden in 2025-2026.

■ = Beverhol vervallen.

▲ = Beverburcht 2026.

Bevers.

Foto: Evert Houniet.

Tongelreep project van Drie Bruggen tot aan Patersgronden van Waterschap de Dommel, gemeenten, Provincie en Staatsbosbeheer.

Samen werken wij aan:
**Herinrichting
Tongelreep fase 2b**

Waterschap
De Dommel

Gereed: December 2025

Directie / Toezicht: Haskoning
Enhancing Society Together

Aannemer: **PLOEGAM**

Met financiële bijdrage van: Provincie Noord-Brabant

In samenwerking met:

Provincie Noord-Brabant

gemeente MEEZE-LEENDE

staatsbosbeheer

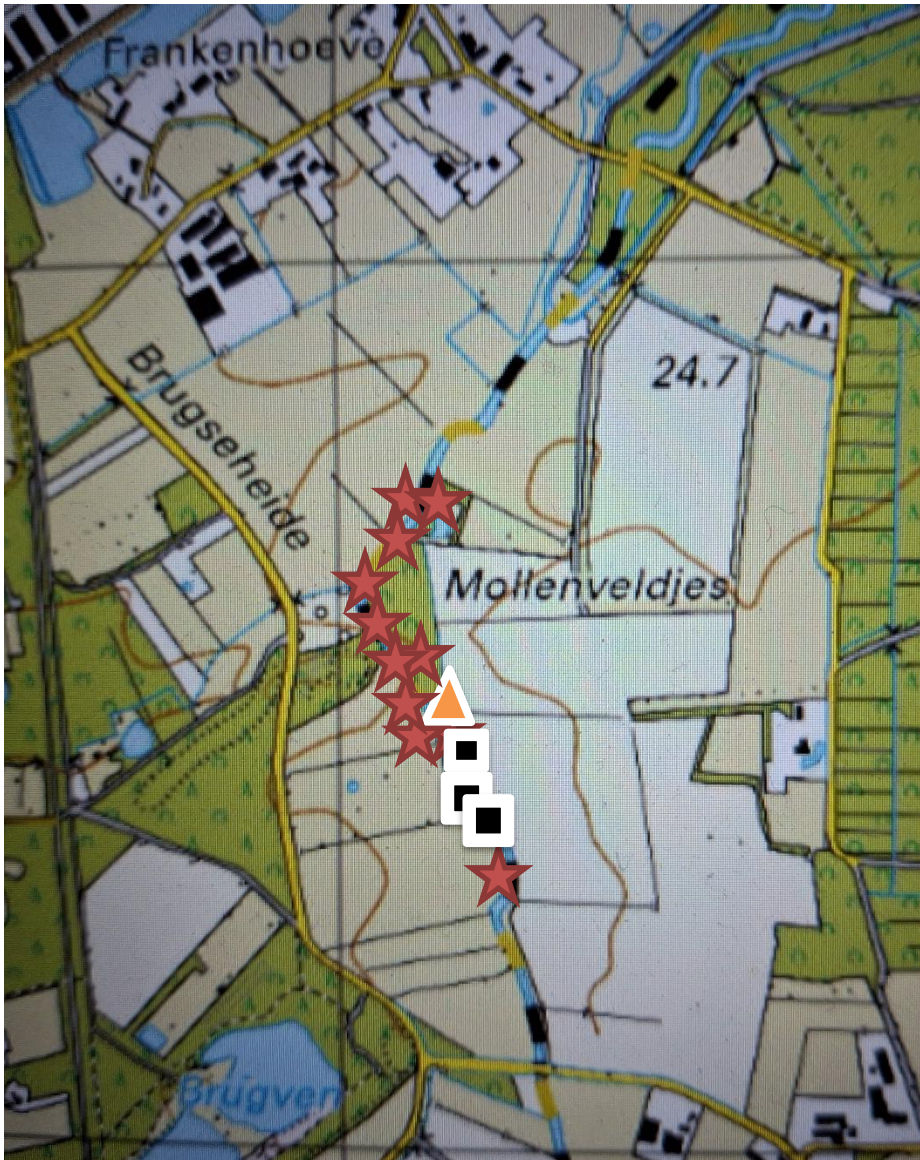
gemeente VALENSWAARD

www.dommel.nl/tongelreep

esbi.

Mollenveldjes Bruggerhuizen SBB en Waterschap de Dommel.

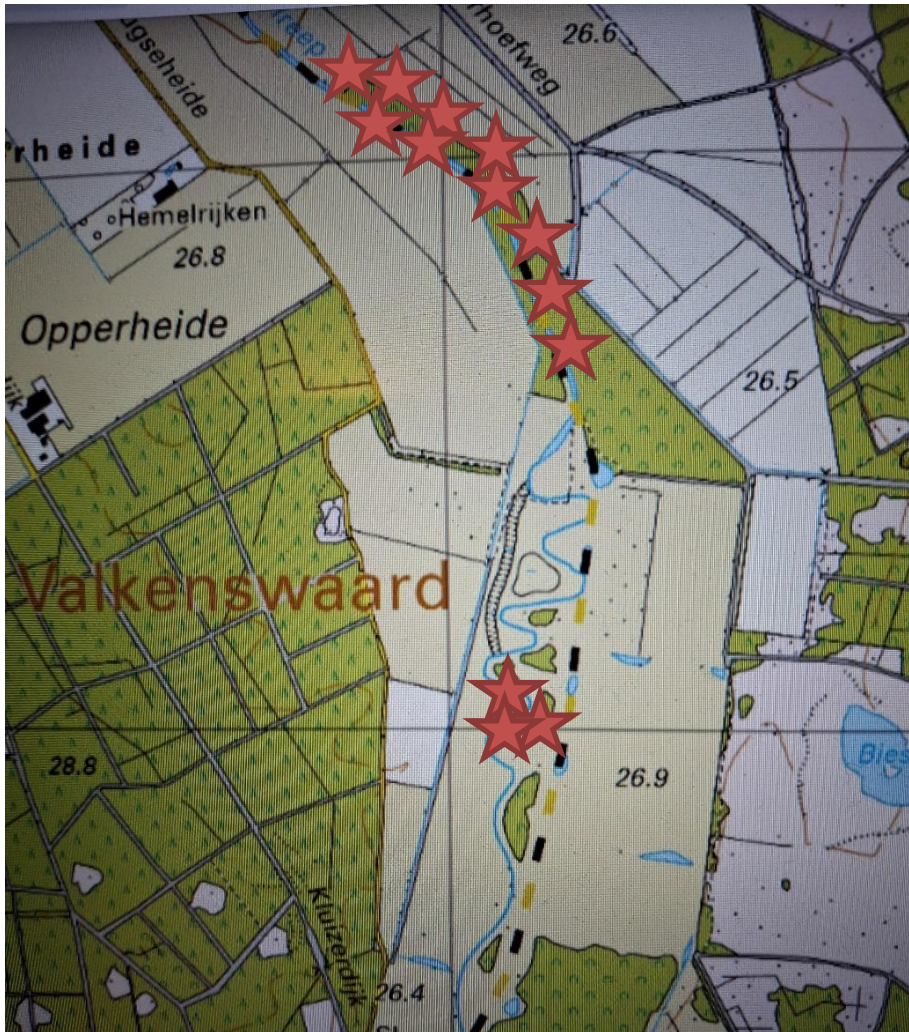
Dit gebied ligt ten noorden van het Congo bos. Aan de hand van de beversporen en de beverburcht en beverholen kunnen we stellen dat hier 1 familie Bevers zit.

- ★ = Sporen gevonden in 2026.
- ▲ = Beverburcht 2025-2026.
- = Beverhol 2026.
- = Beverhol vervallen.

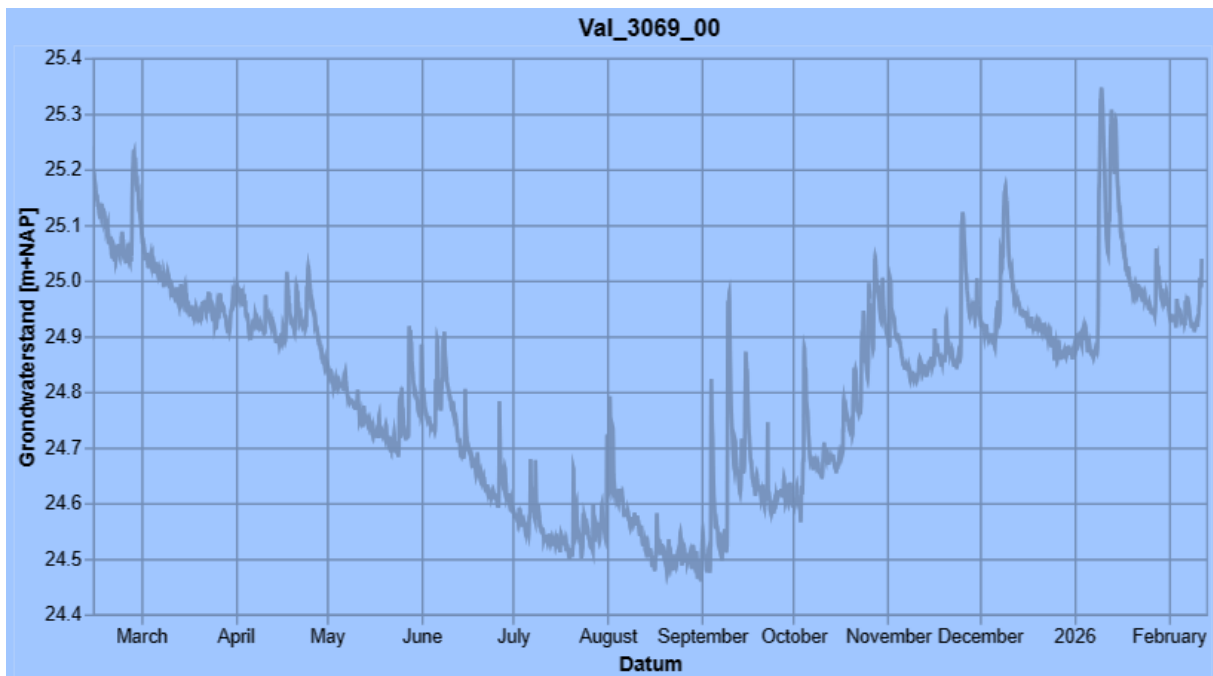
Congobos en Patersgronden SBB en Waterschap de Dommel.

Dit deel van de Tongelreep van Staatsbosbeheer ten noorden van de Achelse Kluis is in 2024 opnieuw meanderend aangelegd. Een project uit 2024 van Waterschap de Dommel en Staatsbosbeheer. Aan de hand van de hoeveelheid beversporen kunnen we stellen dat hier in 2026 maar een Bever aanwezig is.

Tongelreep (Congo bos) is als rechte sloot in 2024 veranderd in een prachtig meanderende beek.

Zuidzijde Congo bos, en noordzijde Patersgronden. Hier ligt het beekdal van de Tongelreep, op onderstaande grafiek is heel goed te zien dat de grondwaterstanden vanaf maart 2025 tot heden, dat die grondwaterstand op dit moment te laag is.

Bron: Waterstand metingen Waterschap de Dommel.

Beveren.

Foto: Evert Houniet.

Meanderende Tongelreep Congo bos SBB februari 2026.

Foto: Jacques van Kessel.

Knaagsporen houtsoorten.

Dommel-
Tongelreep-
Keersop

2015-2026

Wilg spec.	3944
Populier spec.	340
Zwarte els	298
Zomereik	246
Zachte berk	197
Grove den	71
Ratelpopulier	67
Lijsterbes	46
Inlandse vogelkers	44
Fijnspar	41
Beuk	31
Meidoorn	17
Conifeer spec.	14
Larix	11
Acasia	5
Totaal	5372

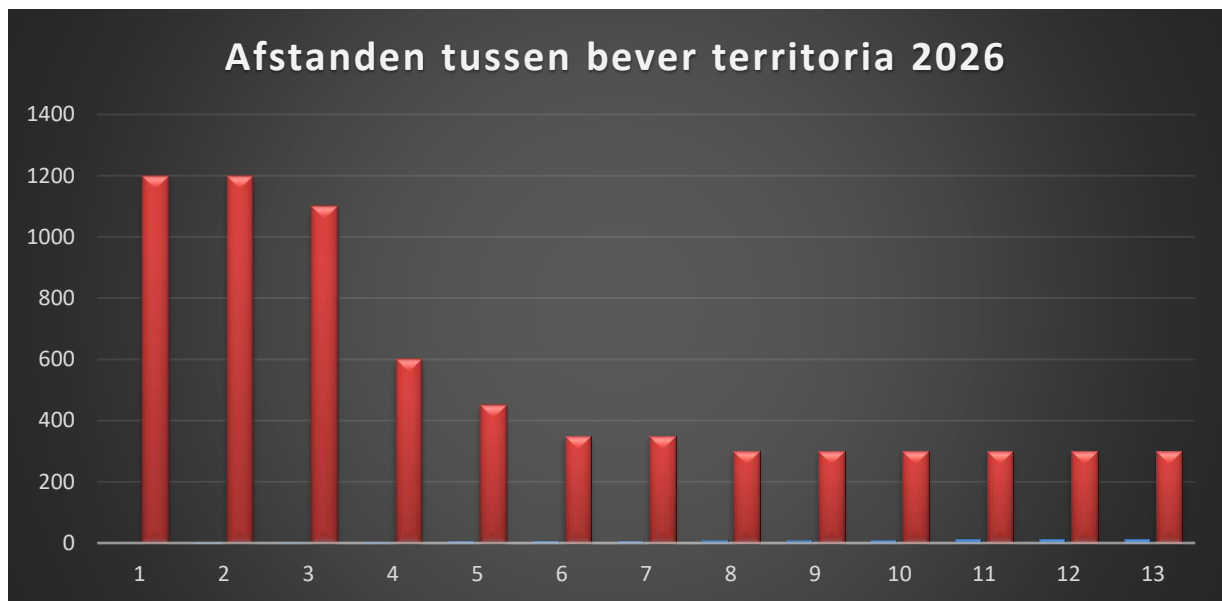

Jonge bevers.

Foto: Evert Houniet.

Beverterritoria.

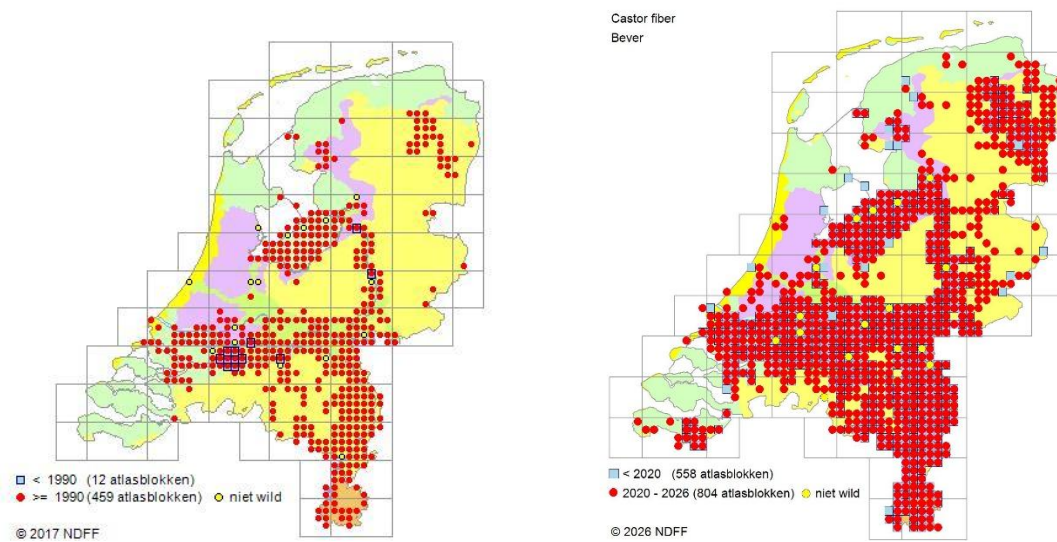
Langs de Tongelreep in 2025 zien we vanaf de Belgische grens grote delen met graslanden en vrijwel geen bomen, daar zien we afstanden tussen de territoria van bevers van ongeveer 300-450 meter tot 1200 meter. Ter hoogte van de hengelvijvers Leenderweg, zuidelijkdeel Visvijvers Valkenhorst tot het noordelijk deel van de Visvijvers Valkenhorst zien we veel kortere afstanden 300 meter tot maximaal 450 meter. Op enkele plaatsen liggen twee beverburchten zeer dicht bij elkaar, dat zijn burchten van één familie, die zijn niet in onderstaande grafiek opgenomen.

Jonge bever.

Foto: Evert Houniet.

Verspreiding bever in Nederland 2017 en 2026.

Bever NM.

Beverpoot.

Knelpunten.

Bevers kunnen soms schade veroorzaken aan historisch waardevolle oude visvijver dijken. Door beverholen kan ook schade ontstaan bij machines en er is gevaar voor personeel tijdens het maaien van oevers.

Beverholen. Op verschillende plaatsen hebben wij beverholen gevonden. Dit zijn grote gaten in de grond, in de hoge oever van een beek of vijverdijk, vaak onzichtbaar. Door deze grote gaten kunnen breuken ontstaan in dijken.

Dijkdoorbraak. Door de beverholen kunnen vijvers leeglopen of gebieden onder water komen te staan. Hierdoor kan wateroverlast worden veroorzaakt.

Bomen. Schade aan bijzondere bomen. Op sommige plaatsen kunnen historisch waardevolle bomen staan. Deze moeten worden voorzien van stevig gaas rond de basis van de boom. Men zou ook een aantal oude populieren op deze wijze nog kunnen beschermen.

Kolonisatie. Onder normale omstandigheden verblijven Bevers in de diepere delen van beekdalen. Maar bij kolonisatie van Bevers op oude visvijver complexen, dan komen Bevers ook buiten het beekdal en bezetten veel grotere gebieden. Dan kunnen problemen ontstaan in de smalle dijken tussen de vijvers.

Het is wenselijk dat Brabants Landschap, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Waterschap de Dommel en de Provincie Noord-Brabant overleggen wat beheerders kunnen of mogen doen bij calamiteiten met bevers.

Voorbeeld beverstokje met duidelijke tandsporen.

Onderzoekers beversporen 2016 – 2026.

Bep.

Wilma.

Ellen.

Jacques.

Ook Wim en Toos hebben enkele jaren geholpen als actieve spoorzoekers.

Henk vond de eerste beversporen.

Peter doet ook onderhoud van de Visvijvers.

Literatuur.

Dekker, I., J. Schutjes, Y. Werson, 2024. Bevers in beeld. Monitoren in het Zuidelijk Dommelstroomgebied. Verslag monitoring 2022-2024. Zoogdierenwerkgroep IVN Valkenswaard – Waalre.

Dekker, I., 2025, Promotie onderzoek Universiteit Nijmegen. Mensen en bevers als grenzen bouwers en brekers: een meer soorten etnografie aan rivieren de Dommel en Keersop (in voorbereiding).

Kennis centrum Bever, 2022. Website van enkele Unie van Waterschappen, Interprovinciaal Overleg, STOWA, Rijkswaterstaat en de Zoogdierenwerkgroep.

Kessel, J. van, 2015. Fotoverslag over beversporen in de Elshouters gemeenten Waalre en Bergeijk. (74 pp.). Rapportage voor Natuurmonumenten.

Kessel, J. van, 2015. Fotoverslag over beversporen Keersop en Dommel in het Heike gemeente Valkenswaard. (68 pp.). Rapportage voor Natuurmonumenten.

Kessel, J. van, 2015. Beverhol door ploegwerkzaamheden vernield in natuurgebied de Elshouters gemeente Waalre. (48 pp.).

Kessel, J. van, P. Schuurmans, 2015. Beversporen in het Dommeldal Malpieheide – Hageven in 2015. Grensoverschrijdend Natura 2000 gebied in de gemeenten Valkenswaard en Neerpelt (64 pp.).

Kessel, J. van, P. Schuurmans, 2015. Beversporen in het Dommeldal Malpieheide – Hageven in 2015. Bijlage rapport (67 pp.).

Kessel, J. van, N. Jeurissen, 2015. Monitoring beversporen in 2015 langs Dommel en Keersop. (gem. Waalre, Bergeijk, V'waard en Neerpelt) (53 pp.).

Kessel, J. van, N. Jeurissen, 2015. Monitoring beversporen in 2015 langs Dommel en Keersop. Bijlage rapport (30pp.)

Kessel, J. van, 2016. Fotoverslag beversporen Tongelreep noord – Drie Bruggen Wetering 2015. Gemeente Valkenswaard. (46 pp.).

Kessel, J. van, 2016. Fotoverslag beversporen Tongelreep noord – Drie Bruggen Wetering 2015. Bijlage rapport. (50 pp.).

Kessel, J. van, 2016. Fotoverslag beversporen Tongelreep zuid Patersgronden 2016. Gemeente Valkenswaard en Leende. (27 pp.).

Kessel, J. van, 2016. Bever in Dommel verplaatst zich in 2016 van Elshouters naar Dommeldal noord Waalre, Veldhoven en Eindhoven zuid. Fotoverslag gevonden beversporen. (28 pp.).

Kessel, J. van, 2017. Bevermonitoring Dommeldal. Verslag beversporen 2016 t/m najaar 2017 in het Dommeldal van de Belgische grens tot aan Eindhoven noord (63 pp.).

Kessel, J. van, 2018. Beversporen Tongelreep Visvijvers Valkenhorst. Fotoverslag van beversporen in februari 2017 in een natuurgebied van Brabants Landschap. (47 pp.).

Kessel, J. van, 2018. Bevermonitoring Dommeldal. Verslag beversporen 2018 in het Dommeldal van de Belgische grens tot aan Eindhoven noord.

Kessel, J. van, 2020. Fotoverslag beversporen Tongelreep noord . Gemeente Waalre en Valkenswaard.

Kessel, J. van, 2022. Fotoverslag beversporen Tongelreep en Valkenswaardse Visvijvers Valkenhorst in 2021 en 2022.

Kessel, J. van, E. Houniet, 2022. Bevermonitoring Tongelreep 2025-2026.

Kessel, J. van, 2024. Beversporen op Visvijvers Valkenswaard en Tongelreep in 2024. Aantal bevers stabiel in een Natura 2000 gebied van Brabants Landschap.

Kessel, J. van, 2025. Beversporen op Visvijvers Valkenswaard en Tongelreep in 2024. Bevers in een Natura 2000 gebied van Brabants Landschap.

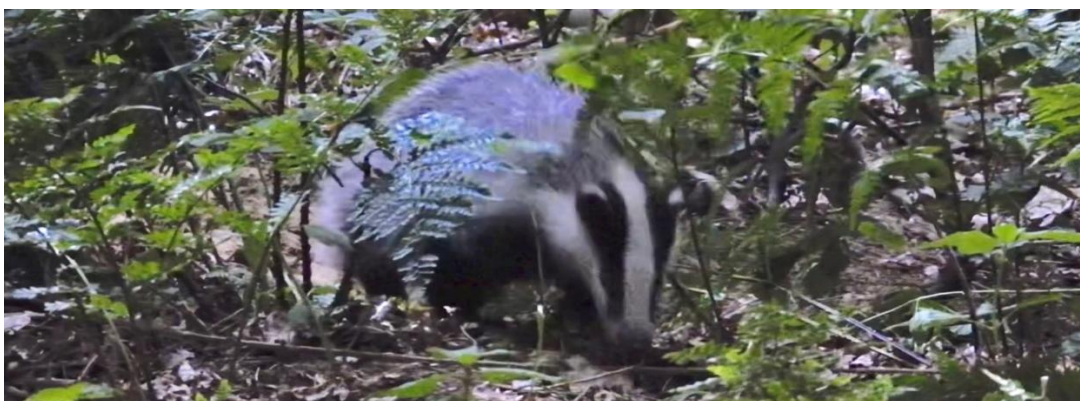
Unie van Waterschappen, 2017. Beverprotocol Brabantse Waterschappen.

Verhagen, J. 2022. Geen overlast met “beverfopper”. Beverdammen in Riethoven hoeven niet te wijken door simpele oplossing. Eindhovens Dagblad.

Waterschap de Dommel, 2022. Waterstandsmetingen Tongelreep door Waterschap de Dommel, periode 1 januari 2022 t/m 14 november 2022.

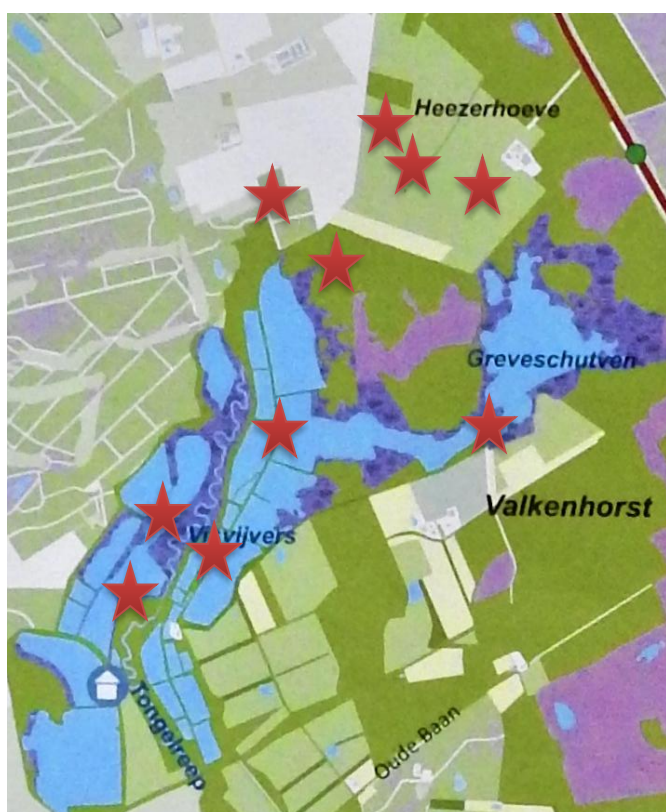
Zelst, B., 2025. Promotie onderzoek WUR naar de sociale en ecologische effecten van bevers in door mens gemaakte landschappen als Nederland, en de vraag: hoe kunnen mensen en bevers op een duurzame manier samenleven in de toekomst? (in voorbereiding).

Bijlage 1. Overige fauna: dassensporen.

Das.

Foto: Evert Houniet.

2025-2026.

Dassen.

Foto: Evert Houniet.